

ВЕЛАРУСЬ

ВЫДААННЕ УСЕБЕЛАРУСКАГА ВЫКАНАУЧАГА КАМІТЭТУ САВЕТАУ.

№ 293 (403) Чацьвер 29-га сьнежня 1921 г.

Адрес редакцыі і адміністрацыі: Мінск, Цэнтральна-апастанальны прасек, № 5 пры Касцюкава.

ДРУГІ ГОД ВІДАННЯ.

IX-ы Усерасейскі Зьезд Саветау.

Грунтоўнае пытаньне -- саюз рабочых і сялян.

(З прамовы тав. Леніна на 9-м Усерасейскім Зьездзе).

Самае грунтоўнае, самае галоўнае пытаньне, гэта—адносіны рабочай класы к сялянству, гэта—саюз рабочай класы з сялянствам. Толькі ў гэтым саюзе ляжыць збаўленьне сялянства ад векавога прыгону памешчыкаў і капіталістаў.

адносіны і не бяцца іх, як бы яны нам ні былі няпрыемны. Паколькі буйная прамысловасьць у сусьветным маштабе ёсьць, паколькі, бязспрэчна, магчым непасрэдным пераход к сацыялізму, і ніхто не дакажа памылковасьці гэтага факту, як ня будзе прычыца таму, што гэта буйная прамысловасьць задыкаецца і ўтварае безработьце ў самых квітучых і багатых краінах-пабыдзіцельцах, толькі і робіць, што фабрыкуе снарады дзеля зьнічэньня людзей.

гандлю ў мяне няма, я мысьлю прывесці данныя звароту толькі Цэнтрсаюзу, данныя за тры месяцы. І вось за верасень зварот Цэнтрсаюзу выйшаў ляецца ў 1 мільён руб. золатам, за кастрычнік—3 мільёны Лічыбы малая, гэта трэба прызнаваць проста. Гэта—лічыбы невялічкія, але пры тых умовах разбураньня, пры якіх мы апынуліся, гэтыя лічыбы кажуць з бязумоўнасьцю аб тым, што рух наперад ёсьць, што заціпацца за іх эканамічнымі грунт мы можам.

палітычнай вайны. Тут мы ня можа м ісьці парывамі і падскокамі, і тэрміны тут іншыя; яны лічацца дзясюцікамі гадоў. Вось у якіх тэрмінах нам прыдзецца дабівацца посьпехаў у эканамічнай вайне і ў абставінах не дапамогі, а воражасьці ад нашых суседзяў.

Беларусь галадуе чым.

Паўгалодны настаўнік зваруаеу гаподнага паважаніа (Случак).

Вясковым настаўнікам Случкага павяту належала атрымаць ад Случкага Статыстычнага аддзяленьня дзевяць тысяч рублёў за запаньненне на сваіх школах анкетаў, якія ім даручала статыстычнае аддзяленьне. Праўда, грошы тут невялікія і кожнаму настаўніку прыйшлося б вельмі мала за яго працу.

Тагды сялянства ў сваёй масе, сялянства беспартыйнае, прызнае, сілай рэчаў прызнае, што гэты новы парадак лепш парадку капіталістычнага. Калі гманіць аб квітучай, буйнай, магутнай прамысловасьці, здольнай адразу ўсім патрэбнымі рэчамі здаволіць сялянства, дык такая квітучая, буйная прамысловасьць маецца на зямлі, але толькі яе ня умеюць пускаць у ход інакш, як дзеля таго, каб строіць гарматы, рабіць снарады і іншую зброю, з такім вялікім посьпехам прыстасаваную да справы ў 1914—1918 г. г. Тагды прамысловасьць працавала на вайну і забясьпечыла яна чалавечтва сваімі рэчамі вырабу так поўна, што ў нас выдзялілі на менавіта 10 мільёнаў чалаве, забітымі і ня менш 20 мільёнаў пакалечанымі.

Вось прычына нашага адступленьня, вось чаму мы павінны былі прысьці к дзяржаўнаму капіталізму, к канцэсіям, к гандлю. Мы павінны дабіцца посьпехаў, і мы пачынаем іх дабівацца, але трэба памятаць, што тут іншы тэмп і іншая абставіна працы, тут цяжэй дабіцца пэўнасьці. Тут мы ня можа так хутка дасягнуць нашых метаў, як нам удалося гэта ў галіне дэркі і пакуль што на грунце дробнай прамысловасьці, калі так цяжка адраціць буйную.

Як ні шматлікія абмылі, якія мы робім,—і прафэсійналыныя саюзы, і камуністычная партыя і кіраўнічы апарат,—мы усё ж пракохваемса ў тым, што мы можама пазбавіцца ад гэтых памылак і паступова пабаўляемса і што мы ідзём тым шляхам, які адноўіць адносіны між земляробствам і прамысловасьцю як бы там ні было. Мы павінны і можама дабіцца павялічэньня вытворчых сіл хадзячым грунце, а на грунце новым, на грунце буйнай прамысловасьці і электрыфікацыі.

Вам добра вядома, таварышы, якім нучуваным цяжарам абважыўся на нас годад у 1921 годзе. Гэтыя бядоты староў Равелі наўхільна павінны былі перанясціся і на нас, за тое што адныны выхад з гэтага можа быць толькі ў адраджэньні вытворчасьці сіл, але ным грунце, а на грунце новым, на грунце буйнай прамысловасьці і электрыфікацыі.

Вось на што працавала гэта перадавая буйная прамысловасьць. Во в чаму яна служыла для справы фабрыкацыі калечаня людзей, і ў яе не засталася часу дзеля забясьпечаньня сялян сваімі рэчамі вырабу. Усё ж мы маем права сказаць, што ў сусьветным маштабе такая прамысловасьць ёсьць. На зямлі ёсьць краіны з такой перадавой буйнай прамысловасьцю, якая можа адразу забясьпечыць сотні мільёнаў адсталата сялянства. Мы кладам гэта за грунт сваіх рахункаў.

Бяз гэтага на грунце таго разбураньня, у якім мы апынуліся, належнай сувязі з сялянствам нам не аднавіць. Бяз гэтага нам пагражае апаска, што перадавы аграрэвалюцыі забяжыць так далёка наперад, што ад масы сялянскай адарвецца. Лучасьці між ім і сялянскай масай ня будзе, а гэта было б пагібельлю рэвалюцыі. На гэта мы павінны глядзець асабліва пэўна, бо адгэтуль выцякае першым чынам і больш усяго тое, што выклікаецца ў нас нашай новай эканамічнай палітыкай.

Дзяржаўны Хінчука, адзначае тое, што опэрацыя кааперацыі асабліва дапамагэ ўмацаваньню саюзу гораду і вёскі, саюзу рабочых і сялян. На камерчаскі нац. Кааперацыяў апарат перабудуваўся на камерчаскі нац. Дык апагоў і таварнабменнае арганізава 25 тысячамі пачынаў у розных млодох Рэспублікі. Па гэтых мільёнах вёсках асаблівае кааперацыя забяляецца цяпер адзіным апаратам, які можа вэсьці буйныя, ва ўсерасейскім маштабе, гандлявыя апэрацыі. У параўнаньні з працай жэртвычых устаюў кааперацыі сагатаўнае харч дэшавей і лепш.

Тавараабмен. Тавараабмен кааперацыі вяртаецца ў прычыны заснаваньня пэўных форм у абмену. Называюць Народны Камітэат Харчаваньня дазваляў мясам аднагоўце ад іх, але тым ня менш ірада пры гэтых умовах не магэ быць дэбэй. У аьвязку з гэтым меюць часта пераходзіць тавараабмен на купля-прадажу. Народным Камітэатам

Той, хто ў сваім жыцці ня бачыў гора, хто звыўды мае хлеб, сала і інае, у каго кішэні траіцца ад грошаў, ніколі не спагадне бедным і няшчасным, ён толькі будзе клапаціцца аб сабе. Дык няхай жа кожны, у каго толькі сьдзіць чалавечы сэрца, хто гоць крыку на сваім жыцці бачыў бяду і няшчасьце, пойдзе па кроках настаўнікаў Случкага павяту і адарэе фунт-другі ад сваёго пайка, адлічыць тасячу, альбо і дзьве ад гэтай пэньсі, бо браты нашы пэньсуду і мруць з голада.

Заваевы камунізму. Перамога камуністау.

Варшава. 22. 12. У горадзе Аршэне камуністы Ляшэ і Дзюпон на выбарах у муніцыпальны савет атрымаў велькі перамогу над кандыдатамі нацыянальнага блэзу і радыкаламі.

Посьпехі камуністау. Барлі 21. 12. На адбуўнінсь у Іесе агучыным оходзе металістау камуністы мелі велькі посьпех.

Спалілі кінематограф. У Бардо камуністы спалілі кінематограф, у якім паказывалася карціна, воржыя Савецкай Расей. У горадзе з гэтай прычыны зроблены арышты.

НАША КААПЭРАЦЫЯ.

Даклад т. Хінчука.

Дзяржаўны Хінчука, адзначае тое, што опэрацыя кааперацыі асабліва дапамагэ ўмацаваньню саюзу гораду і вёскі, саюзу рабочых і сялян.

На камерчаскі нац.

Кааперацыяў апарат перабудуваўся на камерчаскі нац. Дык апагоў і таварнабменнае арганізава 25 тысячамі пачынаў у розных млодох Рэспублікі. Па гэтых мільёнах вёсках асаблівае кааперацыя забяляецца цяпер адзіным апаратам, які можа вэсьці буйныя, ва ўсерасейскім маштабе, гандлявыя апэрацыі.

Тавараабмен.

Тавараабмен кааперацыі вяртаецца ў прычыны заснаваньня пэўных форм у абмену. Называюць Народны Камітэат Харчаваньня дазваляў мясам аднагоўце ад іх, але тым ня менш ірада пры гэтых умовах не магэ быць дэбэй.

ГРАШОВАЯ ПАЛІТЫКА.

Даклад т. Красьцінскага.

У цяперашні час узят новы накірамак эканамічнай палітыкі, зьвязу ся вольных рынак, дзедзья свабодна прыватнай самадзейнасьці, развіцьцядра дробнай і сярэдняй прамысловасьці, пэўнаму патрэба нова грашовая палітыка. Напрамак пэўнагоўца зьнішчэньня грошаў трэба замяніць умацаваньнем грошаў. Патрэбны грошы, хаця б паліроўныя, з моцным коштам. Грунтоўнае задча новай грашовай палітыкі хавасца ў пэўнагоўца

было адпущена Цэнтральнаму Саюзу Кааперацыяў на тавараабменную працу ўсяго толькі на 34 мільёны рублёў золатам розных рэчаў і тавараў гарадскога вырабу.

На вытворчых пачаткі.

Дэжэй дэкадчак адзначае, што ў аьвязку з новай эканамічнай палітыкай сельска-гаспадарыні калектывы пачынаюць перайсьці з шляху дэжэраўнага дасява на новыя пачаткі.

Ім павіна быць дэдзья прыватны рэкап самадзейнасьці ў одрыве пад аьвязкай ўмацаваньня сялянскай гаспадарыні. Яна павінна працаваць на грунце гаспадарскага рынчосу, пэўнагаўца ўразаўмець, што іх праца можа вэсьціся толькі на вытворчых грунце. Зг апошні час прыкметна дэзэроўна хьваў, але большасьць з іх займаюць тавараабменныя апэрацыі. Аднак, паступова зьвязуацца каапэратывы вытворчата характару. Ёсьць нават дзіця, якія абхаццэаюць усю бят вёскі, дачы ба усё, што патрэба.

адпущэньні залатога забясьпечэньня пазаровых грошаў. Цяе рамаке етагоўца грашовай гаспадарыні коштае. Да гэтага етагоўца нас дэваля зьмяшэньне таварнага рынку, якія папярэньных грошаў. Калі б змяня быў агодне з патрэбамі рынку, забясьпечэньне ў цягэньні мера золатам, кошт папярэньных грошаў не зьмяшэўся б. Але золата пайшло на заграмачаныя закушкі, змясьці цягнулася для пакрыцьця бодэжэнага дэфіцыту.

